

FJERNVARMENS UDVIKLINGSCENTER

Energipolitisk Udvalg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

30. august 2010

Vedlagt kopi af brev til Klima og Energiminister Lykke Friis angående mere forskning og udvikling i fjernvarme.

Med venlig hilsen

Morten Hofmeister
Leder
Fjernvarmens Udviklingscenter

FJERNVARMENS UDVIKLINGSCENTER

Klima- og Energiminister Lykke Friis
Klima- og Energiministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K

30. august 2010

Mere forskning og udvikling i fjernvarme

Folketinget har sat en energi- og klimadagsorden, som indebærer store omstillinger i samfundet. Fjernvarmebranchen har både viljen, mulighederne og evnerne til at bidrage positivt til udviklingen mod et fossilfrit og mere energieffektivt samfund. Derudover har udvikling af de danske styrkepositioner på fjernvarmeområdet både beskæftigelses- og eksportmæssige perspektiver.

Fjernvarmebranchen etablerede i 2009 Fjernvarmens Udviklingscenter (se www.fjvu.dk) for at omsætte nye idéer til virkelighed via forskning, udvikling og demonstration, som er afgørende for den videre udvikling af den danske fjernvarmebranche, der også omfatter fjernkøling.

Fjernvarme er en central del af den danske energiinfrastruktur, der er kendetegnet ved:

- Samspil med den øvrige energisektor
- Udnyttelse af forskellige energikilder
 - vedvarende energi, herunder indenlandske biomasseressourcer
 - overskudsvarme fra bl.a. industrien (energieffektivitet og energibesparelser)
- Brændselsfleksibilitet - og dermed større forsyningssikkerhed på både kort og lang sigt
- Større prisstabilitet for varmekonsumenterne

En helhedstilgang til energiplanlægningen er afgørende for at kunne finde og implementere robuste løsninger, der - også over tid - er samfundsøkonomisk fornuftige. Her kan fjernvarme ved sin fleksibilitet og grænseflader til bl.a. elsystemet, med dets krav om fleksibilitet under driften, bidrage til en fornuftig udnyttelse af fx vindenergi, overskudsvarme og andre energikilder. Dermed kan det samlede energisystems energieffektivitet forbedres og større energibesparelser kan realiseres.

Fjernvarmens Udviklingscenter vil med dette brev opfordre dig til at medvirke til, at der fremover kommer større fokus på forskning og udvikling på fjernvarmeområdet. Konkret foreslår vi, at der enten etableres en særskilt "PSO-ordning" med fokus på fjernvarme i kombination med andre former for bygningsopvarmning, eller at der i en eller flere af de eksisterende ordninger/puljer mere direkte allokeres midler, der er målrettet fjernvarmesektoren. Her tænkes især på EUDP, Green Labs, Højteknologifonden, Det strategiske Forskningsråd samt Forsk-programmerne (ForskEL, ForskVE, ForskIN og ForskNG).

I den sammenhæng finder bestyrelsen for Fjernvarmens Udviklingscenter det bekymrende, at selvom der overordnet set er sket en stigning i bevillingerne til forskning og udvikling på klima- og energiområdet siden 2002, er dette sket uden en tilsvarende stigning inden for fjernvarmeområdet. Vi vil gerne minde om, at fjernvarmeselskaberne i kraft af deres "hvile i sig selv-økonomi" ikke selv kan bidrage nævneværdigt til medfinansiering af FoU-projekter og derfor kun i ringe grad kan leve op til fx EUDP-programmets krav om at levere en relevant forretningsplan.

FJERNVARMENS UDVIKLINGSCENTER

Vi ønsker at sikre grundlaget for fortsat udvikling af fjernvarmesektoren direkte via en fjernvarme-PSO og/eller via større fokus på fjernvarme i støtteordningerne.

Fjernvarmens Udviklingscenter er i sig selv et nyt tiltag inden for området, hvor vi arbejder for at forny teknologiske løsninger for systemer, metoder og udstyr, der ud fra helhedsbetragtninger er energimæssigt og økonomisk optimale. Det skal ske gennem forskning, udvikling og demonstration samt uddannelse af nye medarbejdere til branchen og deltagelse i udarbejdelse af normer for branchen.

I det omfang det findes relevant, vil centret også inddrage planlægningsmæssige, økonomiske, juridiske samt ledelsesmæssige aspekter i arbejdet, ligesom det vil være naturligt at søge deltagelse i internationale F&U-projekter.

Fjernvarmens Udviklingscenter har som ambition at være det koordinerende bindeled mellem fjernvarmebranchen (fjernvarmeselskaber, organisationer, leverandører, rådgivere m.v.) og formelle undervisnings- og vidensinstitutioner (universiteter, ingeniørhøjskoler, maskinmesterskoler, GTS-institutter m.v.) og facilitere videndeling blandt disse samt understøtte dokumentation for fjernvarme og fjernkøling og dertil knyttede teknologier. Medio 2010 har Fjernvarmens Udviklingscenter 64 medlemmer, som bredt repræsenterer industrien, fjernvarmeværker og vidensinstitutioner (se vedlagte medlemsliste).

Den PSO-finansierede ForskEL-ordning indenfor elsektoren har ifølge en evaluering af ordningen 1998-2008 (udført i 2009 af Alexandrainsitutttet) i høj grad medvirket til udviklingen af miljøvenlige elproduktionsteknologier, bidraget til skabelsen af stærke videmiljøer, samt haft stor betydning for opfyldelse af de til enhver tid gældende politiske målsætninger for området.

Det er vores ambition at en PSO på fjernvarmeområdet kan bidrage med lignende resultater.

En række energipolitiske ordførere fra såvel opposition som regeringspartier har tidligere givet udtryk for, at der bør forskes langt mere i fjernvarme, end det i dag er tilfældet (se vedlagte artikel fra FJERNVARMEN 4/2009).

Fjernvarmens Udviklingscenter vil i efteråret 2010 udarbejde en plan for en FoU-strategi og prioritering, som tager udgangspunkt i en holistisk tilgang til energiforsyningen og vil bl.a. fokusere på anvendelse af mere VE, flere varmepumper samt anvendelse af lave temperaturer i systemerne. Denne plan vil naturligvis blive fremsendt til dig.

Som led i det forestående arbejde vil vi meget gerne høre – og gerne drøfte – ministeriets tilgang til en specifik ordning til støtte af FoU-projekter indenfor fjernvarme og –køling, idet en sådan ordnings udformning naturligvis vil have væsentlig indflydelse på, hvad der vil være muligt.

Timing af vores henvendelse til dig kan ses i sammenhæng med, at Fjernvarmens Udviklingscenter netop har ansat en leder og at Dansk Fjernvarme d. 8. september 2010 offentliggør Varmeplan Danmark 2010, som er en opfølgning på Varmeplan Danmark fra oktober 2008, der anviste en mulig vej til en fossilfri opvarmningssektor i Danmark.

Vi ser frem til at høre fra dig.

FJERNVARMENS UDVIKLINGSCENTER

Med venlig hilsen

Morten Hofmeister
Leder
Fjernvarmens Udviklingscenter

Anders Hanberg Sørensen
Formand for bestyrelsen for
Fjernvarmens Udviklingscenter
Rektor
Århus Maskinmesterskole

Bjarne Munk Jensen
Næstformand for bestyrelsen for
Fjernvarmens Udviklingscenter
Chef
AffaldVarme Århus

Den øvrige bestyrelse udgøres af:

Astrid Birnbaum
Forsyningsdirektør
Københavns Energi

Torben Hermansen
Projektchef
COWI A/S

Kaj Bryder
Centerchef
Teknologisk Institut

Henrik Lund
Professor
Aalborg Universitet

Knud Bonde
Direktør
Kamstrup A/S

Steen Thøgersen
Driftschef
Bramming Fjernvarme

Stephan Heessels
Direktør
Danfoss A/S

Kopi af dette brev er sendt til Energipolitisk Udvalg

Bilag:

- Medlemsliste for Fjernvarmens Udviklingscenter
- Artikel fra FJERNVARMEN 4/2009